

Eksempel på eksamensspørgsmål i Oldtidkundskab.

- Antik basistekst på op til 50 vers

- Perspektivtekst på op til 3 normalsider á 2400 tegn

1	Epos	Antik basistekst: Homers Iliade, v. Otto Steen Due, Sang III, vers 361-vers 410: "Atreus søn rev... - ...vække skandale!"	Perspektivtekst: Holberg, Ludvig, " EPISTOLA CCCII (302), "Urimelig helgen og heltedyrkelse", (1748-1754), 1,4 normalsider
---	------	---	--

Vers	Antik basistekst: af <i>Homers Iliade</i> , v. Otto Steen Due, Klassikerforeningens kildehæfter, 1999, Sang III, vers 361-410, "Atreus søn rev... -... vække skandale!"
361	Atreus' søn rev sværdet med sølvnittehæftet fra lænden, rejste sig højt og huggede det fjenden i hjelmen. Men klingens splintredes på den og sprang i tre-fire stykker af hæftet. Ærgerlig brølede han da med blikket op imod himlen:
365	"Alfader Zeus, så ond som dig er der ingen blandt guder! Her skulle jeg tage hævn over Paris' niddingeadfærd - og så går sværdet i stykker i hænderne på mig! Og lansens fløj mig forgæves af næven og fældede ikke min fjende!"
370	Så sprang han frem og greb sin fjende i hjelmen med busken, vred ham omkring og trak ham af sted mod Achaiernes rækker. Og den broderede rem, der holdt hjelmen spændt under hagen, snæred sig ind i det bløde af halsen og kvalte ham næsten. Han havde slæbt ham ihjel og vundet usigelig hæder - men Afrodite så i et nu den truende fare
375	og lod hans rem gå itu, om end den var lavet af læder. Der stod så Menelaos med hjelmen tom i sin næve. Helten slængte den hjem til de benskinneklædte Achaier; hvirvlende fór den af sted og blev grebet af trofaste svende. Selv sprang han frem med sit spyd af malm for at myrde sin fjende.
380	Ham havde dog Afrodite, så let som det er for en guddom,

	<p>snappet af vejen og skjult i usynlighedståge og båret hjem i hans hvælvede kammer med al dets duft af parfume. Selv gik hun ud for at hente Helene og traf hende øverst oppe på murens krans i en kreds af Troiske kvinder.</p>
385	<p>Og hun så ud som den gamle morlil, hendes uldspindekone, som i sin tid da hun endnu var hjemme i sit Lakedaimon, spandt hendes liflige uld, en kone hun godt kunne lide. I sin forklædning rørte hun ved hendes duftende kåbe, rykkede i den og talte bevingede ord til Helene:</p>
390	<p><i>"Skynd dig og kom! Alexander vil ha du begiver dig hjemad. Han er i kammeret, sidder på sengens polerede ramme, skøn i sit prægtige tøj. Ham ville man ikke formode netop var kommet fra kamp, men tænke var klar til at danse eller for nylig vendt hjem fra fest med dans og ballade."</i></p>
395	<p>Således var hendes ord, og de bragte Helene i oprør. Men da hun kendte gudindens forunderligt dejlige nakke, yndigt lokkende barm og klare og glimtende øjne, blev hun forbløffet og skræmt, tog til orde og sagde således:</p>
400	<p><i>"Sære gudinde, hvorfor har du lyst til at narre mig sådan? Skal du nu føre mig længere væk til vrimlende stæder fjernt i Frygiens eller Maioniens dejlige lande? Der har du sagtens atter en ven af dødelig herkomst! Er det fordi Menelaos har slået den kry Alexandros og er til sinds at bringe mig, skarn som jeg er, til vor hjemby,</i></p>
405	<p><i>at du er kommet herhen med lumske planer i sinde? Tag du selv plads ved hans side og vig fra gudernes veje, sæt ikke mere din fod i Olympens evige haller, suk du bestandig alene for ham, og pas ham og plag ham indtil han tar dig til viv - eller dog i det mindste til frille!</i></p>
410	<p><i>Derhen begir jeg mig ikke! Det ville jo vække skandale!</i></p>

<p>Perspektivtekst: Holberg, Ludvig, af <i>EPISTOLA CCCII (302)</i>, "Urimelig helgen og heltedyrkelse", (1748-1754), 1,4 normalsider</p>	
<p>Tekstinformation: Ludvig Holberg er en dansk forfatter, der er berømt for sine komedier. Men han skrev også mange andre tekstgenrer - for eksempel essays i form af breve (Epistola). I uddraget af dette essay diskuterer Holberg begrebet "helt" ved at sammenligne antikke helte med sin egen definition af begrebet "helt."</p>	<p>Ordforklaring</p>
<p>Til ...</p> <p>Man kand regne 3 Slags Helte. De allerældste bleve efter deres Død holdne for halve Guder, saa at Templer for dem oprettedes, guddommelige Dyrkelse given, og Bolig dem assigneret* udi Melke-Vejen*. Saadanne vare Hercules, Minos og adskillige andre, hvoraf nogle have øvet adskillige Velgerninger imod Mennesker, andre derimod havde signaliseret* sig ved Styrke og Manddom. De efterfølgende vare saadanne, for hvilke man vel oprettede Templer, men som dog ikke have faaet Sted iblandt Semideos* eller halve Guder. Disse ere de store Sejer-Herrer, hvis Meriter fornemmeligen have bestaaet i at myrde Mennesker, og at undertvinge Lande og Stæder. De sidste ere de, hvis Meriter* ere af samme Natur som de Foregaaendes, men som maa lade sig nøje med den pure Titel af Helte, som endnu bruges, og i vor Tiid gives i Fleng* til mange, saa at det Ord Helt er nu omstunder ikke af megen Betydelse.</p> <p>Naar man nu examinerer saavel de nye som de gamle Hertes Adkomst*, finder man, at den gemeenligen* er ilde grundet; thi, naar en Helt skal tages i den rette Meening, - og derved forstaaes: en Velgiører af det menneskelige Køn*, som haver distingveret* sig ved Dydens Øvelse, som ved herlige</p>	<p>*Anvist</p> <p>*Galakse i rummet</p> <p>*Udmærke sig</p> <p>*halvguder (på latin)</p> <p>*Bedrifter</p> <p>*Tilfældigt</p> <p>*begrundelse for...</p> <p>*Almindeligvis</p> <p>*her: mennesker</p> <p>*gjort et værdigt indtryk</p>

<p>Love haver cultiveret* Mennesker, stiftet Stæder og Regieringer, ophittet Kunster og udryddet Laster, - seer man, at en stor Deel, som er ziret* med saadan Titel, og ophøjet til saadan Ære, maa igien degraderes*. Thi spørges der, hvorfore Alexander (Den store)* kaldes en Helt, saa kand dertil intet andet svares end dette, at han gik stedse om med Sværd udi Haanden for at myrde Mennesker: Achilles haver intet andet at beraabe sig paa end sine stærke Arme, hvilket er en slet Adkomst, efterdi der findes adskillige umælende Creature*, som ere langt stærkere, saa at han lidet differerer* fra en stærk og brutal Arbejds-Karl. Det samme kand siges om Diomedes, Ajax og andre; thi det var alleene stærke Arme, som gjorde Folk til Helte udi Homeri Tiid*.</p> <p>Hvad Æneas angår, da mener nogle at han kan ikke henføres til den klasse. Saint-Évremond* siger at han fortjener hellere at anses som en munkeordens stifter end som en heros. Men man kan sige at han fortjener hverken den ene eller den anden titel; thi med alle de attester* som Virgilius har forsynet ham med, kan han dog hverken passere for en helt eller en dydig mand; thi poeten afmaler ham til dels som en frygtagtig* person, hvilket kommer ikke overens med den karakter som gives de homeriske helte, hvis egenskab er styrke og brutalitet, til dels også som en uretfærdig mand efterdi* han voldtog under ægteskabs løfte en dronning*, som han siden forlod. Sådant passerer ikke for heroismus ved vore tamperretter*.</p> <p>Alexander og Cæsar kan med bedre føje regnes blandt de homeriske helte, thi de fulgte begge de ældres fodspor; men hverken den ene eller den anden kan ved examen</p>	<p>*Civiliseret</p> <p>*Tiltalt/benævnt</p> <p>*tages ned på jorden</p> <p>*Makedoniens konge (356-323 f.v.t.)</p> <p>*væsner/dyr</p> <p>*Adskille sig fra</p> <p>*Da Homer levede</p> <p>*Fransk digter</p> <p>*egenskaber</p> <p>*angst/bange</p> <p>*fordi</p> <p>*Dido af Karthago</p> <p>*Domstol for ægteskabssager</p>
--	---

<p>philosophicum* blive stående på rullen*. Thi det hedder, som poeten siger:</p> <p>Mais quelques vains lauriers, que promette la guerre, on peut être héros, sans ravager la terre.*</p> <p>At sådanne titler til deslige personer gives, er derfor enten af hykleri* eller vildfarelse. Den kaldes heros som distingverer* sig ved krigsbedrifter, og den kaldes en stor mand, som excellerer* både i krigs- og statsager. Men når man lægger dem begge i én vejeskål, kan de ikke opveje mod en dydig mand, hvilken egentlig fortjener navn af en helt.</p>	<p>*Obligatorisk universitetseksamen</p> <p>*bestå</p> <p>*citat af Boileau: "Vi kan skabe helte med krigens nytteløse laurbær/priser - uden at hele jorden hærges."</p> <p>*Når man giver udtryk for noget, man ikke mener, for at opnå sympati.</p> <p>*gør et godt indtryk</p> <p>*udmærker sig</p>
---	--